

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

יבמות - ל"ד

1. היכן מצינו דעת ר' מאיר, שסובר איסור חל על איסור ב'איסור כולל' ב'איסור מוסיף' וב'איסור בת אחת'?
אכילה אחת, שחייבים עליה ארבע חטאות ואשם אחד - 1. טמא. 2. שאכל חלב. 3. והוא נותר מן מוקדשיו. 4. ביו"כ. וחייב אשם על המעילה.
לר' מאיר: 5. אם היתה שבת והוציאו בפיו - חייב אף משום הוצאה. [ואמרו לו חכמים: החיובים שנמנו הם מ'שם' אכילה, וזה הוצאה].
'מוסיף' - לאחר ההקדש נוסף איסור הנאה מהחלב 'כולל' - טומאתו כוללת האיסור לאכול אף קדשים טהורים. 'בת אחת' - אכילה והוצאה יחד.
2. 'טעה בדבר מצוה' [חשב לעשות מצוה, בדבר בזדונו כרת] לר' יהושע פטור מחטאת, לר' אליעזר חייב. כדעת מי סבר ר' מאיר?
א. כרבי אליעזר, שהרי 'החליפו נשותיהן' התכוונו למצות נישואין.
ב. איבעית אימא: אף ר' יהושע פטר רק בכגון מילה, שזמנו בהול. אבל בנישואין חייב.
ומה שמצינו באוכל תרומה, ונדע שהוא בן גרושה או בן חלוצה שר' יהושע פטר מלשלם קרן וחומש מדובר בתרומה בערב הפסח שזמנה בהול.
3. הגמרא מפרשת באופן נוסף - משנתנו כר' שמעון, המחייב רק כשחלו האיסורים בבת אחת. כיצד יתכן שכל האיסורים חלו בבת אחת?
אשת איש, אשת אח, אחות אשתו - כשהאחים מינו שליח לקדש והאחיות מינו שליח לקבל, ונפגשו השליחים.
נדות - מסרו האחים קידושין לאחיות ע"מ שיחול למחרת, יום שבו נכנסו כולם למצוות, האחים - 13 והאחיות - 12. והחלה 'ראית דם', שחל עליהם איסורה יחד עם כניסתם למצוות.
4. מדוע מפרשין את הנשים שהחלפו הרי אין אשה מתעברת בביאה ראשונה?
מדובר שבעלו ושגנו. והקשו לפ"ז, מדוע מנה ר' חייא 16 חטאות, צריך למנות 32.
תירצו: מנה רק החיובים משום ביאה ראשונה, כשם שלר"א המחייב על כל כח וכח, נמנה רק כח ראשון.
5. כיצד תמר נתעברה ב'ביאה ראשונה' - מיהודה?
בתחילה באצבע מעכה, וכשבא עליה היה זה כביאה שניה. ולכן הכלות ממשפחת רבי שהיו מועכות - נקראו תמר.
6. האם ער ואונן באו על תמר כדרכה?
לה"א - ברייתא - לר' אליעזר בכ"ד חודש שאשה מניקה את בנה, דש מבפנים וזורה מבחוץ, אמרו לו חכמים שזה כמעשה ער ואונן. אלא גומר, ומן השמים ירחמו. משמע שרק זרו בחוץ אבל באו כדרכה.
למסקנא - כוונת חכמים לדמות, כמעשה ער ואונן, רק לענין השחתת הזרע, אבל לא לענין כדרכה, שאצליהם היה שלא כדרכה.
המקור שהשחיתו - אונן: 'ושחת ארצה' ער: 'וימת בם' אותו" מחמת אותו עוון.
הסיבה שהשחיתו - אונן: כדי שלא יקרא הזרע, ע"ש אחיו המת. ער: כדי שלא תתעבר ויכחיש יפיה.
7. בענין טבילה להטהר מביאה, נאמר "ואשה אשר איש ישכב אותה". את מי מעט "אותה" שאינה צריכה לטבול?
רבי יהודה - כלה בביאה ראשונה. חכמים - ביאה שלא כדרכה.
טעמו של ר' יהודה - לא משום שהתורה חסה על תכשיטי כלה. אלא לפי שאין אשה מתעברת מביאה ראשונה. והחיוב רק בראויה להוליד.
שורש מחלוקתם - לרבנן "שכבת זרע" ממעט העראה, "אותה" - שלא כדרכה. לרבי יהודה שניהם נתמעטו משכבת זרע, וממילא "אותה" - ממעט כלה.
8. ר' יוחנן: כל ששהתה אחר מות בעלה עשר שנים ונשאת - שוב אינה יולדת. הגביל רב נחמן: אם דעתה להנשא - תתעבר. אלו מעשים מצינו בזה?
א. רבא אמר לאשתו [בת רב חסדא]: החכמים מרננים אחריו כיצד יולדת לאחר 10 שנים, ממות בעלך רמי ב"ח. ענתה: דעתי היתה להנשא לך.
ב. אשה אמרה לרב יוסף: שהיתי אחר בעלי עשר שנים וילדתי. א"ל: בתך, אל תוציאי לעז על דברי חכמים. הודתה לו: לנכרי נבעלתי באלמנותי.
9. שמואל: גיורת קטנה, ושפחה משוחררת קטנה, אינן צריכות המתנת ג' חודשים. משמע, קטנה ישראל - צריכה להמתין. כיצד מדובר שיצאה הקטנה?
אין לומר במיאון, שהרי אמר שמואל שאינה זקוקה להמתין. ואין לומר בגט, שכבר אמר זאת שמואל פעם אחת.
אלא - שנבעלה עד עתה בזנות, וכעת רוצה להנשא. אע"פ שקטנה לא ראויה לילד גזרו המתנה בקטנה משום גדולה.